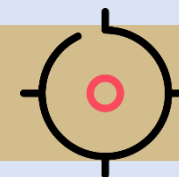

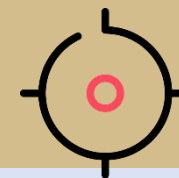

מטרות- בהתאם לתקנות ולמתווה

- ✓ למידה במרחב הפתוח בשעות הבוקר בפעילות חינוכית ובסביבה בטוחה.
- ✓ שמירת שגרה באמצעות הפעלת שכבת גיל, ביום קבוע בשבוע ובקפסולות קבועות.
- ✓ טיפוח אורח חיים פעיל ובריא.
- ✓ טיפוח זהות וחיזוק חינוך מוסרי-ערכי.
- ✓ טיפוח מנהיגות ומעורבות חברתית פעילה בקרב תלמידים ובני נוער.
- ✓ טיפוח מיומנויות וכישורים חברתיים בתחומי עניין שבמתחמים השונים.
- ✓ מניעת נשירה סמויה והתנהגויות סיכון.
- ✓ [קישור לתקנות המעודכנות 14/02/2021](#)

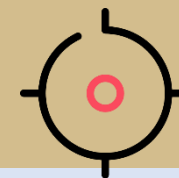
מה המחקר אומר?

באופן גורף, הראיות מצביעות על כך שכדאי לשלב למידה בחוץ כחלק מרכזי ביום הלימודים של כל תלמיד. הנה מה שאנו יודעים:

1. ילדים עם תסמינים של הפרעת קשב וריכוז או היפראקטיביות מצליחים להתרכז טוב יותר לאחר שהייה בטבע.
2. פעילות בסביבה טבעית מגוונת עוזרת להפחית או להיפטר לחלוטין מבריונות.
3. שהייה בטבע עוזרת לילדים לפתח כישורי הבחנה ויצירתיות וכן משרה בהם תחושת שלווה וקירבה אל העולם.
4. נמצא שיש קשר חיובי בין חוויות מוקדמות בסביבות טבעיות והתפתחות הדמיון, הסקרנות וחדוות הגילוי.

מה המחקר אומר?

5. סקרנות וחדוות גילוי הן גורם מניע חשוב לעידוד למידה לכל החיים.

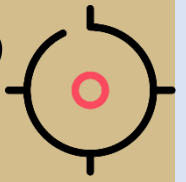
6. לילדים שמשחקים בטבע יש רגשות חיוביים יותר אחד כלפי השני.

7. הירידה בכמות הזמן שילדים מבליים מחוץ לבית תורמת לעלייה בקוצר ראייה במדינות מפותחות.

8. סביבות חוץ חשובות להתפתחות הילד, וחיוניות לפיתוח עצמאות וחופש פעולה.

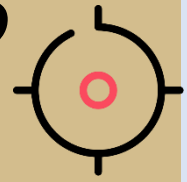
(מתוך: האגודה לסביבות לימוד A4LE)

למידה בחוץ יכולה להקל על ההשפעות השליליות של נגיף הקורונה

- 1. הגינות:** לא כולם הרוויחו באותה צורה מלמידה מהבית. הילדים שהכי זקוקים לעזרה היו לרוב אלה שלא קיבלו מספיק, ובלי התערבות מצידנו המגמה הזו תימשך ותגדיל את הפערים.
- 2. למידה:** אפילו התלמידים שהצליחו לעבור ללמידה מקוונת נפגעו מלוחות זמנים משובשים, הסחות דעת וממחסור בהוראה ישירה, פנים אל פנים.
- 3. בריאות גופנית:** מכיוון שתלמידים מבליים כעת את רוב זמנם תקועים בבית מול מסך מחשב, יש להם פחות הזדמנויות לבצע פעילות גופנית מאשר היו להם לו היו בבית הספר. הדבר משפיע לרעה על בריאותם הגופנית.

למידה בחוץ יכולה להקל על ההשפעות השליליות של נגיף הקורונה

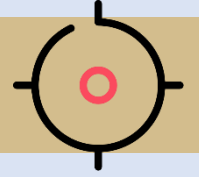
4. **בריאות נפשית:** כמו בעיית ההגינות לעיל, התלמידים שהכי זקוקים לתמיכה ולדאגה שמספקים מבוגרים וחבריהם בבית הספר, נפגעים יותר מאחרים כשבית הספר אינו מתקיים במתכונתו הרגילה.

5. **בריאות כלכלית:** הורים רבים לא מסוגלים לעבוד וגם לטפל באופן מלא בילדיהם הקטנים בעת ובעונה אחת. הורים אלה מהווים חלק משמעותי באוכלוסייה והקשיים הכספיים שלהם משפיעים על הכלכלה כולה.

6. **כוח עבודה לחינוך:** מגזר החינוך מעסיק עשרות אלפי מורים, מנהלים ועובדים. למרות שרוב המורים כנראה יצליחו לשמור על משרתם עד שבתי הספר ייפתחו מחדש, רבים אחרים שאינם נחשבים "חיוניים" יאבדו את עבודתם וישפיעו על הפגיעה הכללית בכלכלה הלאומית.

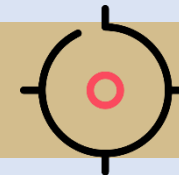
(מתוך מאמר שפורסם ע"י ארגון "גני בית ספר ירוקים")

5 צעדים למנהל המוסד החינוכי

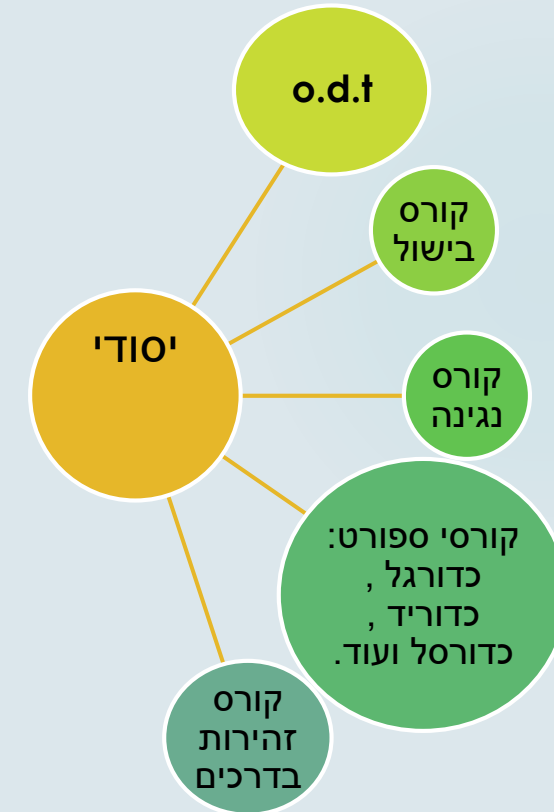
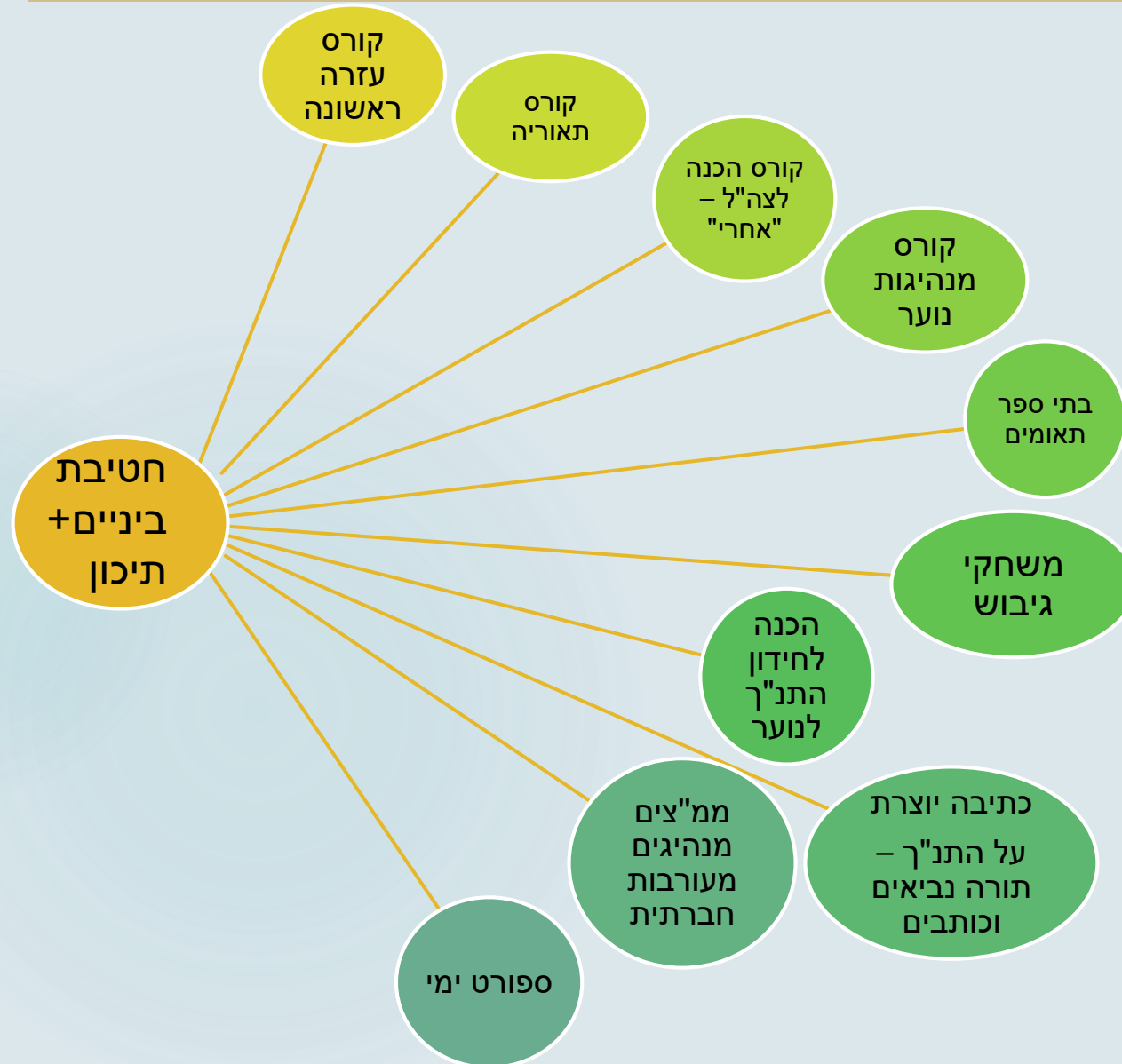
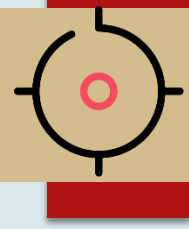
1. **מיפוי** בעלי התפקידים בתוך בית הספר.
2. **איתור** שטח פתוח מתאים קירבה לשירותי משרד, שירותים-(היערכות לגשם)בתיאום הרשות מקומית ובעלי התפקידים הרלוונטים כולל קב"ט.
3. **בניית שיגרת עבודה בשדה**-הקמת חמ"ל בשטח הכולל: חלוקת השטח לגזרות, שילוט, מתחם מורה כיתה לשיח חברתי- מחצלת, מתחם אומנות , ספורט, של"ח, מתחם הכנה לצה"ל , מתחם למועצת תלמידים כגוף מפעיל.
4. **בחירת יום במערכת השעות** "שלישי שמח" לפי שכבות וכיתות.
5. **חדר מורים שדה**-בניית מתחם מכבד למורים המפעילים.

5 צעדים למחנך המוסד החינוכי

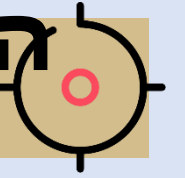

1. הגדרת תפקיד המחנך – חלוקת הכיתה לקפסולות כולל רשימת שמות בהלימה לחוזרי מנכ"ל והוראות השעה של משרד החינוך
2. המחנך יכין סל פעילות הפגתית (יצורף קובץ רעיונות)
3. המחנך יחלק "תפקיד לכל תלמיד" – נאמן קורונה, צוות יומולדת, צוות ביקור חולים צוות תמיכה פרטני לתלמיד מתקשה, נאמן ניקיון וקיימות במרחב הפתוח, חונכות.
4. ביצוע תהליך "רפלקציה" בסוף יום הפעילות
5. בניית צוות היועצות וביצוע של המורה ותלמידים להפעלת התוכנית החינוכית.

רעיונות לקורסי בחירה למנהל

המרחב כמתחם חינוך חברתי, מעורבות ומנהיגות נוער

✓ התנסות והתנדבות בבית הספר, בקהילה ובחברה.

✓ העמקת האקטיביזם והיזמות החברתית לטיפול שינוי חברתי משמעותי.

✓ הכנה לצה"ל לכיתות י"א-י"ב, צו ראשון, שיח ערכי

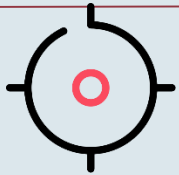
✓ מועצת תלמידים פעילה בשטח ובית ספר למנהיגות לפי תחומי עניין - קורס מקנה תעודה.

✓ הכלה והשתלבות.

✓ הייד פארק לביטוי חברתי-דיבייט.

מתחם של"ח וידיעת הארץ- הפעילות תתקיים לאור ההנחיות בנושא

מטעם משרד החינוך

✓ מורים לשל"ח והמשצ"ים כמובילי פדגוגיה חברתית בשטח הפתוח

✓ מיומנויות שדה

✓ ניווט בשטח הקרוב

✓ בישולי שדה

✓ להביא את אתרי מורשת-סיפורי מורשת , ואישים מקומיים במרחב הפתוח

✓ מעגלי שיח וזהות יהודית ציונית.

✓ כשיתאפשר בהלימה להנחיות - שילוב בעלי צרכים מיוחדים בכל הפעולות.

✓ כשיתאפשר בהלימה להנחיות- שילוב מש"צים ומש"צים בוגרים בסיוע והפעלה.

✓ הפעלות בנושאי ידיעת הארץ חבלי ארץ,חי וצומח,הכרות עם מפת א"י

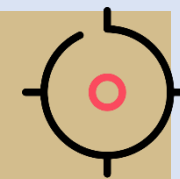
גיוס שותפים-בהלימה להנחיות

- ✓ השלטון המקומי -הרשות המקומית: מחלקות חינוך , תרבות נוער וספורט.
- ✓ משרד החינוך –בשיתוף המינהלים במשרד : תרבות ואומנות, חינוך גופני אגף יסודי, ועל יסודי –קב"ט משרד החינוך וקב"טי אבטחת מוסדות חינוך
- ✓ מינהל חברה ונוער באמצעות מפקחים ועובדים במחוזות ובמחוזות יתכללו את עבודת המתחמים.
- ✓ ועד הורים מרכזי, ארגוני מורים ומועצות תלמידים.
- ✓ החברה למתנ"סים, בתי נוער ומרכזים קהילתיים.
- ✓ התאחדות הספורט לבתי ספר בישראל.
- ✓ מרכזי חוגים, מוזאונים, תאטרונים, קונסרבטוריונים ומוסדות תרבות.
- ✓ ארגונים ועמותות העוסקים בהתנדבות, בכלכלה ובפעולות הומניטריות.
- ✓ תנועות נוער וארגוני נוער.
- ✓ רשות הטבע והגנים, גופים ירוקים, גופי מורשת, חוות חקלאיות ומורי דרך.

מערכת חודשית לתלמיד

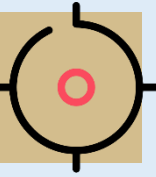
שם התלמיד:-----	כיתה:-----	שם ביה"ס:-----
שבוע	פעילות במתחם ----- כתובת המתחם בין השעות 08:00-10:00	פעילות לחטיבות ולתיכונים 13:00-15:00 פעילות במתחם ----- כתובת המתחם בין השעות 10:30-12:30
שבוע ראשון	חינוך גופני	של"ח
<u>דוגמא הפעלה לעל יסודי</u> הכנה לצה"ל בית ספר לספורט קבוצות ייצוג בתרבות ובאומנות מתוך הקפסולות המותרות קורסי מנהיגות מסע חלופי לפולין		
שבוע שני	תרבות ואומניות	מעורבות חברתית
חלופות למסע ישראלי בתוך בית ספר חלופות לגדנ"ע בתוך בית ספר		
שבוע שלישי	יציאה לסיור עם של"ח	יציאה לסיור באתרים הקרובים: מורשת, שמורת טבע, חוה חקלאית
מתווה טיולים בהלימה להנחיות התנדבות פעילה בהתאם להנחיות מבצעים ארציים ובינלאומיים הכנה לבחירות-אקטואליה		
שבוע רביעי	תרבות ואומנות	חינוך גופני

תחומי עיסוק במתחם הרשות

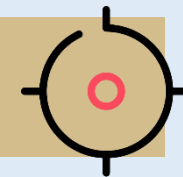
- ✓ שילוב תכנים מיחידות הפועלות ברשות, כגון היחידה לאיכות הסביבה.
- ✓ פארקים
- ✓ אתרי מורשת
- ✓ חוות חקלאיות
- ✓ אתרי טבע קרובים
- ✓ תוכנית התפתחות אישית ומעורבות חברתית בהתאם למתווה

יום הצדעה לתנועות נוער וארגוני נוער בשעות הבוקר-מתוך התלמידים בכיתה ע'פ הקפסולות בהתאם להנחיות

- ✓ פעילות הסברה והפעלה.
- ✓ פעילות הפגתית במרחב הפתוח.
- ✓ משחקי חברה וגיבוש.
- ✓ בניית מתקנים ומיומנויות שדה.
- ✓ הכשרת מדריכים וקורסי מנהיגות.
- ✓ הפעלת מרחבי O.D.T.

תכנים ותוכניות – דגשים בפעילות המתחמים

זהות ושייכות

מנהיגות, מעורבות, שותפות ואחריות

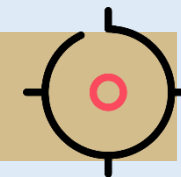
הכיתה כקבוצה חברתית

מחויבות למדינת ישראל

אורח חיים דמוקרטי

טיפול זהות וחיזוק חינוך מוסרי-ערכי

לקראת בגרות בעולם משתנה

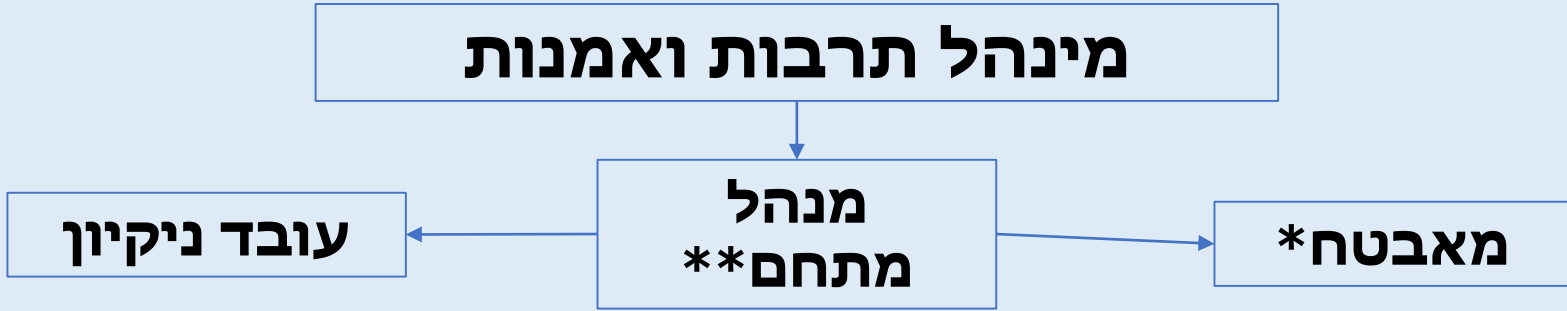
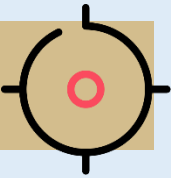

מודל הפעלה שבועי-לעדכן לפי ההנחיות

ימים	מורים לחנ"ג	מורים לשל"ח	מתחם תרבות ואומנות	מתחם לחינוך חברתי
א'	שכבת ה'	שכבת ה'	שכבת ה'	שכבת ה'
ב'	שכבת ו'	שכבת ו'	שכבת ו'	שכבת ו'
ג'	שכבת ז'	שכבת ז'	שכבת ז'	שכבת ז'
ד'	שכבת ח'	שכבת ח'	שכבת ח'	שכבת ח'
ה'	שכבת ט'	שכבת ט'	שכבת ט'	שכבת ט'
שישי חופשי				

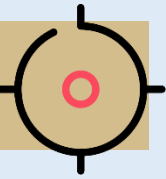
דוגמא לדגם הפעלה מתחמי תרבות ואמנות

ימים	מתחם תאטרון ומחול	מתחם מוסיקה	מתחם אומנות	מתחם קולנוע ומדיה
א'	שכבת ה'	שכבת ה'	שכבת ה'	שכבת ה'
ב'	שכבת ו'	שכבת ו'	שכבת ו'	שכבת ו'
ג'	שכבת ז'	שכבת ז'	שכבת ז'	שכבת ז'
ד'	שכבת ח'	שכבת ח'	שכבת ח'	שכבת ח'
ה'	שכבת ט'	שכבת ט'	שכבת ט'	שכבת ט'

*על פי הנהלים הנדרשים
**מורים ומדריכים

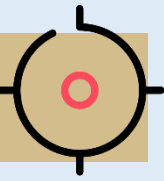
איך עושים זאת?

בניית מודל בית ספרי בו בני הנוער בעלי תעודת הדרכה, יעבירו פעילות ללכידות חברתית וערבות הדדית בכיתות היסודי (הרשות והפיקוח יבחרו לאילו כיתות לכוון שעות אלו).

שעות אלו יוכרו כחלק משעות ההתפתחות האישית למעורבות חברתית

מומלץ לגייס בני נוער בעלי עניין, שיעבירו פעילויות, או אף חוגים, בנושאים הקרובים לליבם: מדע, אסטרונומיה, שירה, אומנות, ספורט, תיאטרון. שעות אלו יוכרו כשעות פרויקטים בתכנית המעורבות.

מינהל חברה ונוער לשירותך – תכלול העבודה במתחמים

אתכם יחד לאורך כל הדרך לסיוע !

צוות היגוי:

**אברהם בן שושן, סגן מנהל מינהל חברה ונוער
שושי שפיגל, מפקחת ממונה כינוך חברתי קהילתי וחמ"ד
איציק בן אבי, מינהל יחידת המפעלים וחידוני התנ"ך מינהל ח-ן
יעל נזרי, ממונה ח"ק התפתחות אישית ומעורבות חברתית
ד"ר אלי שיש, מנהל אגף של"ח
רות קנולר, מנהלת אגף תכנים, תכניות, הכשרה והשתלמויות
מיכל ישראל, ממונה מנהיגות צעירה
דורית בר חי, ממונה הכנה לצה"ל
סיגל שנימן מדריכה ארצית חח"ק מעורבות
מינהל חברה ונוער במחוזות**